

DETERMINATIETABEL VOOR KORSTMOSSEN

Tabel voor twintig algemene boomschorsbegrœeiende korstmossen

Met regen verkleuren de korstmossen naar groen, dan werkt deze tabel niet.

1 a)	Korstmos bestaat uit takjes en groeit afhankelijk (struikvormig).	ga verder naar 3
b)	Korstmos groeit duidelijk tegen schors aangedrukt.	ga verder naar 2
2 a)	Korstmos is duidelijk gelobd, vooral aan randen (Bladvormig).	ga verder naar 5
b)	Korstmos heeft geen bladachtige structuren (Korstvormig).	ga verder naar 15 (z.o.z.)
3 a)	Takjes op doorsnee rond.	Baardmos [Usnea subfloridana]
b)	Takjes op doorsnee duidelijk plat.	ga verder naar 4
4 a)	Onderkant van takjes duidelijk wit, takjes vrij breed en stomp.	Eikemos [Evernia prunastri]
b)	Boven en onderkant hebben zelfde grijze kleur, takjes slank en spits.	Melig takmos [Ramalina farinacea]
5 a)	Korstmos minstens ten dele geel of oranje (dooiermossen)	ga verder naar 6
b)	Korstmos grijs, bruin of groen	ga verder naar 8
6 a)	Korstmos bestaat uit rozetjes van gekroesde blaadjes, geen bekervormige structuren.	Kroezig dooiermos [Xanthoria candelaria]
b)	Korstmos anders, meestal met duidelijke oranjegele bekertjes	ga verder naar 7
7 a)	Opvallend geel plakkaat meestal met oranjegele bekers.	Groot dooiermos [Xanthoria parietina]
b)	Vooraf de feloranje bekers vallen op, de omringende lobben zijn klein en grijzig.	Klein dooiermos [Xanthoria polycarpa]
8 a)	Lobjes ongeveer één of twee millimeter breed	ga verder naar 9
b)	Lobben opvallend breed, vier millimeter of meer (schildmossen)	ga verder naar 12
9 a)	Lobben zien er duidelijk opgeblazen en hol uit.	Gewoon schorsmos [Hypogymnia physodes]
b)	Lobben anders (vingermossen)	ga verder naar 10
10 a)	Korstmos is in het midden duidelijk donkerder dan aan de randen	Rond schaduwmos [Phaeophyscia orbicularis]
b)	Korstmos min of meer egaal grijs.	ga verder naar 11

11 a)	Veel van de lobjes hebben aan het uiteinde een duidelijk kapje.	Grof kroesmos [Physcia adscendens]
b)	Lobjes aan de rand meestal een beetje omhoog gebogen.	Fijn kroesmos [Physcia tenella]
12 a)	Korstmos grijs gekleurd	ga verder naar 13
b)	Korstmos anders gekleurd.	ga verder naar 14
13 a)	Bovenkant vertoont vaak kleine witte barstjes, onderkant is donkerbruin.	Gewoon schildmos [Parmelia sulcata]
b)	Bovenkant vertoont duidelijk witte puntjes, onderkant lichtbruin.	Gestippeld schildmos [Parmelia subrudecta]
14 a)	Korstmos bruin, valt door kleur nauwelijks op.	Verstoppschildmos [Parmelia subaurifera]
b)	Korstmos donkergroen met zeer brede lobben.	Olijfschildmos [Parmelia acetabulum]
15 a)	Korstmos duidelijk geel.	Grove geelkorst [Candelariella vitellina]
b)	Korstmos anders gekleurd.	ga verder naar 16
16 a)	Korstmos grijs met vele zwarte spikkeltjes.	Vliegestrontjesmos [Buellia punctata]
b)	Dergelijke spikkels ontbreken.	ga verder naar 17
17 a)	Korstmos bestaat enkel uit korst.	ga verder naar 18
b)	Korstmos vertoont duidelijke piepkleine bruine schoteltes met een witte rand.	ga verder naar 19
18 a)	Korst korrelig, blauwig, vaak in schorsspleten.	Gewone poederkorst [Lepraria incana]
b)	Korst glad, groenig.	Bleekgroene schotelkorst [Lecanora expallens]
19 a)	Korstmos bestaat enkel uit "dubbeltjes".	Verborgen schotelkorst [Lecanora dispersa]
b)	Tussen de "dubbeltjes" is ook duidelijk een grijzige korst te zien.	Witte schotelkorst [Lecanora chlorotera]

Toelichting op bovenstaande tabel

Met de tabel kun je twintig algemene en/of bekende korstmossen onderscheiden.

Behalve de Nederlandse namen heb ik ook bij iedere soort zijn wetenschappelijke naam vermeld.

Ten eerste omdat korstmossen vaak hele mooie namen hebben maar vooral omdat, net als bijvoorbeeld bij insecten, het gebruiken van deze namen gebruikelijker is.

Vaak zeggen deze latijnse namen veel over de soort. Ramalina (takmos) betekent bijvoorbeeld takkenbosje en Parmelia (schildmos) komt van parmula wat schildje betekent. Zo is het vliegestrontjesmos volgens zijn naam inderdaad gestippeld (punctata), heeft het Fijn kroesmos tengere (tenella) blaadjes, groeit het Groot dooiermos ook vaak op oude muren (parietina) en groeien de schijfjes van de Verborgen schotelkorst verspreid (dispersa) over de boom.

Veel plezier ermee!

© NJN 1995